

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **B. U.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2019, č. j. 63 Az 40/2018 – 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „*krajský soud*“) ze dne 31. 1. 2019, č. j. 63 Az 40/2018 – 54, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2018, č. j. OAM-149/LE-VL17-P17-2017. Tímto rozhodnutím nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Při posuzování věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 1. 10. 2017, ačkoli v České republice žije nepřetržitě již od konce roku 2009 (poslední roky před podáním žádosti o mezinárodní ochranu zde pobýval nelegálně). V žádosti uvedl, že se v případě návratu do vlasti obává mafie a dalších soukromých osob, jimž dluží finanční prostředky, které mu zaplatili za zprostředkování pozvání do České republiky, aby zde následně mohli pracovat, k němuž však nikdy nedošlo. Dále žalobce uvedl, že se obává uzbeckých orgánů kvůli podanému trestnímu oznámení na jeho osobu a propadlému dokladu (zřejmě cestovního pasu – pozn. soudu).

[3] Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žádná z žalobních námitek není důvodná, a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem. Krajský soud se neztotožnil s žalobním tvrzením, že se žalovaný nedostatečně zabýval špatnou

bezpečnostní situací v Uzbekistánu. Připomněl, že žalovaný vycházel z několika různých podkladů, které shrnují bezpečnostní situaci v této zemi (např. Výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018, Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, Výroční zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v Uzbekistánu za rok 2017 či Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, č. j. 119896/2017-LPTP). Tyto podklady obsahují dostatek aktuálních informací ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu.

[4] Stejně tak krajský soud nepřisvědčil námitce, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy, která žalobci hrozí při návratu do země původu. Krajský soud dal za pravdu žalovanému, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy, které by mohlo být důvodem pro udělení nějaké z forem mezinárodní ochrany. Z výpovědi žalobce totiž plyne, že neměl během svého pobytu ve vlasti žádné problémy s uzbeckými státními orgány ani bezpečnostními složkami.

[5] Dále žalobce tvrdil, že se obává mafie a dalších soukromých osob, kterým dluží finanční prostředky za zprostředkovaná, ale nerealizovaná pozvání do České republiky, a má strach z uzbeckých orgánů kvůli podanému trestnímu oznámení na jeho osobu. K tomu krajský soud ve shodě s žalovaným konstatoval, že pokud žalobce svým jednáním spáchal trestný čin podvodu nebo způsobil škodu konkrétním osobám, pak důsledky jeho činů včetně vyšetřování ze strany uzbeckých orgánů nelze považovat za nebezpečí vážné újmy, které by bylo relevantní dle zákona o azylu.

[6] Neopodstatněné jsou podle krajského soudu rovněž obavy žalobce, že by v případě návratu do vlasti mohl být trestán za porušení migračních zákonů Uzbekistánu. Podstatné je, že žalobce zemi původu opustil přes oficiální hraniční přechod s cestovním dokladem a platným vízem jako tzv. ekonomický migrant, tedy s plným vědomím uzbeckých státních orgánů, aniž by mu v odjezdu bránily. Tvrzení žalobce, že bude v případě návratu do vlasti zadržen či uvězněn, jsou ničím nepodložené spekulace.

[7] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodu, který podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Přijatelnost kasační stížnosti je podle něj dána tím, že je třeba rozpovědět otázku, která dosud nebyla plně řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu. Za takovou otázku stěžovatel označuje to, zda lze v současné době hodnotit Uzbekistán jako bezpečnou zemi, v níž nehrozí nebezpečí újmy osobám, které se tam vracejí po skončení nelegálního pobytu v zahraničí.

[8] Stěžovatel namítá, že krajský soud a žalovaný se nedostatečně zabývali „nepřijatelnou situací“, do které se dostávají osoby, které jsou nuceny vrátit se do Uzbekistánu. Krajskému soudu vytýká, že nezohlednil, že nástupem nového prezidenta Šavkata Mirzijojeva nedošlo k zásadní změně situace v oblasti lidských práv.

[9] Dále tvrdí, že žalovaný neshromáždil informace v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí, což nelze omluvit tím, že stěžovatel neuvedl v průběhu správního řízení dostatek azylově relevantních informací. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84. V tomto rozhodnutí kasační soud uvedl, že je třeba v jakémkoliv stádiu správního či soudního řízení zabránit návratu žadatele do země, kde mu hrozí vážná újma, a to i v případě, že informace o takové vážné újmě nedodal sám žadatel. To se však v projednávaném případě nestalo.

pokračování

[10] Stěžovatel dále uvádí, že nemůže spoléhat na to, že by při svém návratu do Uzbekistánu byl uzbekými úřady brán jako „*nezávadová*“ osoba, o to více, že byl „*fakticky vypovězen*“ z Evropské unie a byl ve výkonu trestu. Navíc tím, že podal žádost o mezinárodní ochranu, by mohl být podezřelý z „*islamistické inklinace*“, což je v Uzbekistánu dostatečným důvodem pro nezákonné stíhání a věznění.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje odmítnutí kasační stížnosti, případně její zamítnutí. Dále shrnuje důvody, které ho vedly k neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli. Nakonec uvádí, že napadený rozsudek považuje za správný a dostatečně odůvodněný.

[12] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel se zabývat její přijatelností. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[13] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna citovaná rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[14] V projednávané věci spatřuje stěžovatel přesah vlastních zájmů v tom, že v judikatuře kasačního soudu dosud nebyla řešena otázka, zda hrozí nebezpečí osobám, které se do Uzbekistánu, jako země svého původu, vrací po skončení nelegálního pobytu v zahraničí. Nejvyšší správní soud tento důvod přijatelnosti kasační stížnosti neshledal, jelikož touto otázkou se ve své nedávné judikatuře již zabýval.

[15] Předně kasační soud připomíná, že stěžovatel zemi původu opustil v roce 2008 přes oficiální hraniční přechod s cestovním dokladem a platným vízem Uzbekistánu, přičemž do České republiky odjel za účelem výdělků (byl tzv. ekonomickým migrantem). Ačkoli je pravdou, že po určitou dobu pobýval na území České republiky bez pobytového oprávnění, v současné době - jako žadatel o mezinárodní ochranu - nepobývá na území České republiky nelegálně.

[16] Problematika postupu veřejné moci vůči občanům Uzbekistánu navracejícím se ze zahraničí a politická situace v Uzbekistánu po nástupu nového prezidenta Šavkata Mirzijojeva však již byla judikaturou Nejvyššího správního soudu řešena. V usnesení ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 291/2018 – 25, kasační soud na podkladě obdobného skutkového stavu jako v nyní projednávané věci shledal Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, č. j. 119896/2017-LPTP, spolu se zprávou ČTK ze dne 31. 1. 2018 o aktuálních změnách politického režimu v zemi, aktuálními a dostatečnými (přičemž se jednalo o podklady menšího rozsahu, než si opatřil žalovaný v nyní projednávané věci). Ve zmiňovaném usnesení se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem žalovaného, který uvedl, že ačkoli tamější vláda „[p]obyt svých občanů poměrně bedlivě sleduje, **ekonomičtí migranti ani neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu obvykle nečelí po návratu do Uzbekistánu problémům ze strany státních orgánů.** V případě dlouhodobého pobytu občanů v zahraničí lze v praxi očekávat pouze potíže těchto osob při vydání nového výjezdního povolení v budoucnu“ (zvýraznění přidáno).

[17] K vyvrácení závěru, že mu v takové situaci nehrozí újma, která by byla relevantní dle zákona o azylu, však stěžovatel nepředložil žádná určitá tvrzení opřená o konkrétní důkazy. Tvrzení, že s nástupem nového prezidenta Šavkata Mirzijojeva nedošlo k zásadní změně situace v oblasti lidských práv (zřejmě míněno zlepšení lidských práv - pozn. soudu) není dostatečné. V této souvislosti je vhodné připomenout, že stěžovatel - jako žadatel o mezinárodní ochranu - je primárním zdrojem informací podstatných pro posouzení jeho žádosti (srovnej například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38).

[18] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud s tvrzenou přijatelností kasační stížnosti - z důvodu nutnosti vyjádřit se k dosud v judikatuře neřešené otázce - neztotožnil. Navíc poznamenává, že není jeho úlohou, aby se judikatorně obecně vyslovoval k situaci v určité zemi bez souvislosti s konkrétní právní otázkou. Takovou otázku však stěžovatel kasačnímu soudu nepředložil.

[19] Kasační soud žádná pochybení krajského soudu takové intenzity, jakou předvídá usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, nezjistil. Průběh řízení nebyl stížen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku s ohledem na stěžovatelem popsaný skutkový příběh bylo dostatečné a srozumitelné a krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[20] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[21] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 26. 10. 2018, č. j. 63 Az 40/2018 – 22, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ladislav Bárta. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. V řízení o kasační stížnosti byla ustanovenému zástupci přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif); dále jen „advokátní tarif“], za který mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 advokátního tarifu aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Ustanovený zástupce stěžovatele nedoložil, že je registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna se mu proto nenavýšuje o částku, která odpovídá sazbě této daně. Částka v celkové výši 3 400 Kč bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. listopadu 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu